



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **N. N.**, zast. Mgr. Štěpánem Janáčem, advokátem, se sídlem Na Poříčí 1041/12, Praha 1, proti žalované: **Česká zemědělská univerzita v Praze**, se sídlem Kamýcká 129, Praha 6, zast. JUDr. Pavlem Bergerem, advokátem, se sídlem Bělocerkevská 1037/38, Praha 10, proti rozhodnutí rektora žalované ze dne 4. 10. 2021, č. j. 484 D/2021/SOR, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti I. a II. výroku rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 4. 2022, č. j. 18 A 106/2021-47,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Prorektor pro pedagogickou činnost České zemědělské univerzity v Praze (dále jen „správní orgán prvního stupně“) rozhodnutím ze dne 3. 8. 2021, č. j. 2028/21/V/189069/131, žalobkyni podle § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) stanovil poplatek ve výši 21.000 Kč za 6 měsíců studia (za období od 31. 7. 2021 do 30. 1. 2022), neboť podle informací uvedených v informačním systému „*Sdružené informace matrik studentů MŠMT ČR*“ (dále jen „matrika studentů“) ke dni 31. 1. 2021 překročila standardní dobu studia zvětšenou o jeden rok.

[2] Rektor žalované (dále jen „rektor“) ve shora označeném rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí správního orgánu

prvního stupně. Podle rektora správní orgán prvního stupně měl povinnost při vyměření poplatku za delší studium vycházet ze záznamu v matrice studentů o předchozím studiu žalobkyně na Vysoké škole technické a ekonomické v Českých Budějovicích (dále jen „VŠTE“). K listině ze dne 26. 10. 2015, která měla představovat písemné prohlášení žalobkyně o zanechání studia ve smyslu § 56 odst. 2 zákona o vysokých školách, a kterou žalobkyně označila jako „*Žádost o ukončení studia J. B. F. roz. Š. a N. N.*“ (dále jen „žádost ze dne 26. 10. 2015“), rektor dodal, že ji žalobkyně nepodepsala. Rektor proto shledal, že nemá za prokázané, že by žalobkyně učinila dne 26. 10. 2015 vůči VŠTE platný právní úkon. Je tedy na žalobkyni, aby dosáhla výmazu jí tvrzeného neoprávněného záznamu o studiu na VŠTE v matrice studentů.

II.

[3] Žalobkyně se proti napadenému rozhodnutí bránila žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Ten v záhlaví uvedeném rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) žalobu zamítl (I. výrok), rozhodl, že žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení o žalobě (II. výrok) a že žalovanému se náhrada nákladů řízení o žalobě nepřiznává (III. výrok).

[4] Městský soud se v napadeném rozsudku především zabýval otázkou, kdy bylo studium žalobkyně skutečně ukončeno. V tomto směru se neztotožnil s názorem žalobkyně, že její studium na VŠTE mělo být ukončeno ke dni 30. 10. 2015, protože spolu s J. T. (roz. Š., dříve B. F.) odeslaly doporučenou poštou společnou žádost ze dne 26. 10. 2015. Podle městského soudu je vztah studenta a vysoké školy vztahem veřejnoprávním, na problematiku činění úkonů a doručování se proto nepoužije právní úprava obsažená v občanském zákoníku, které se dovolává žalobkyně. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2019, č. j. 6 As 126/2019-21, a usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 5. 2020, sp. zn. I. ÚS 854/20, městský soud dovodil, že žádost ze dne 26. 10. 2015 nelze považovat za doručenou VŠTE pouze na základě předložení podacího lístku o podání poštovní zásilky u držitele poštovní licence. Bylo na žalobkyni, aby zajistila doručení žádosti ze dne 26. 10. 2015 VŠTE a aby její doručení (nikoliv pouze odeslání) v řízení prokázala, což se nestalo. Z kopie podacího lístku předloženého žalobkyní totiž vyplývalo pouze to, že J. T. (tedy nikoliv žalobkyně – poznámka soudu) odeslala VŠTE dne 27. 10. 2015 bližší nespecifikovanou zásilku, jejíž podací číslo v systému pro sledování zásilek České pošty odkazovalo na zásilku z roku 2022. Jelikož podle § 56 odst. 2 zákona o vysokých školách studium končí dnem doručení písemného prohlášení studenta o zanechání studia a žalobkyně neprokázala, že žádost ze dne 26. 10. 2015 VŠTE doručila a kdy se tak stalo, studium nemohlo být považováno za prokazatelně ukončené tak, jak žalobkyně tvrdila. Přestože odeslání zásilky doporučeně a poštou potvrdila při svědecké výpovědi také svědkyně T., městský soud vyjádřil pochybnost o věrohodnosti její výpovědi. Ve svém životopise totiž tato svědkyně uvedla, že sama na VŠTE studovala v letech 2015 až 2021.

[5] Městský soud také upozornil, že matrika studentů je z povahy věci při stanovení poplatku za studium základním a plnohodnotným podkladem a důkazem o delším studiu, avšak student může předložit důkazy, které zápis v matrice studentů vyvracejí. Pro účely stanovení poplatku za delší studium rozhoduje skutečný stav věci a správnost zápisu

pokračování

v matrice studentů je třeba případně posoudit jako předběžnou otázku. S ohledem na fakt, že žalobkyně neprokázala, že ukončila studium na VŠTE již v roce 2015 na základě své žádosti ze dne 26. 10. 2015, bylo podle městského soudu na místě vycházet z údajů v matrice studentů při stanovení poplatku za delší studium žalobkyně. Městský soud připomněl též zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*, v rámci níž nemohl odhlédnout od toho, že se žalobkyně o doručení žádosti a ukončení svého studia nijak dále nezajímala.

[6] Městský soud se dále zabýval i námitkou, zda mělo být studium žalobkyně dříve ukončeno pro neplnění studijních povinností z její strany. Dospěl přitom k závěru, že studium žalobkyně nemohlo být takto ukončeno, protože Studijní a zkušební řád VŠTE z roku 2013 neupravoval možnost ukončení studia pro neplnění studijních požadavků.

[7] Městský soud tak v závěru napadeného rozsudku shrnul, že rozhodnutí žalované ani správního orgánu prvního stupně nebyla nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, neboť i přes jejich poměrně strohé odůvodnění muselo být žalobkyni zřejmé, na základě čeho jí byl poplatek za delší studium stanoven; ostatně výpis z matriky, který se žalobkyně týkal, byl součástí rozhodnutí správních orgánů obou stupňů.

III.

[8] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nyní brojí proti výrokům I. a II. napadeného rozsudku kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud změnil napadený rozsudek tak, že napadené rozhodnutí žalované se zrušuje a věc se jí vrací k dalšímu řízení.

[9] Stěžovatelka v kasační stížnosti nesouhlasí se závěrem městského soudu, že neprokázala, že skutečně VŠTE zaslala žádost ze dne 26. 10. 2015 o ukončení studia. Má za to, že k tomu předložila dostatek důkazů, a to text žádosti, kopii podacího lístku a navrhla také svědeckou výpověď J. T. Stěžovatelka namítá, že při zaslání žádosti ze dne 26. 10. 2015 postupovala v souladu s § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu, tuto žádost tedy předala k poštovní přepravě a oprávněně očekávala, že tato zásilka bude VŠTE doručena.

IV.

[10] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že městský soud provedl podrobné dokazování ohledně doručení žádosti ze dne 26. 10. 2015 a ohledně ukončení stěžovatelčina studia podle Studijního a zkušebního řádu VŠTE pro nesplnění studijních povinností. Jeho závěry považuje za souladné s provedeným dokazováním, právními předpisy i ustálenou judikaturou. Navrhuje tedy, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost v celém rozsahu zamítl.

V.

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Stěžovatelka v kasační stížnosti rozporuje závěr městského soudu o tom, že neprokázala řádné ukončení studia na VŠTE. Setrvává na svém tvrzení, že předložila dostatek důkazů, z nichž vyplývá, že žádost ze dne 26. 10. 2015 VŠTE skutečně zaslala.

[14] Ukončení studia na vysoké škole upravuje § 56 zákona o vysokých školách. Podle odst. 1 písm. a) tohoto ustanovení lze studium ukončit zanecháním studia. V souladu s odst. 2 téhož ustanovení je pak studium ukončeno dnem, *kdy bylo vysoké škole nebo fakultě, kde je student zapsán, doručeno jeho písemné prohlášení o zanechání studia.* (důraz přidán soudem)

[15] V souzené věci je tedy rozhodné nikoliv to, zda stěžovatelka žádost ze dne 26. 10. 2015 VŠTE zaslala (jak namítá v kasační stížnosti), nýbrž právě to, zda její žádost byla skutečně VŠTE doručena. V tomto směru Nejvyšší správní soud souhlasí s úvahami městského soudu o tom, že vztah mezi vysokou školou a studentem je vztahem veřejnoprávním, na který se použijí předpisy veřejného práva, resp. subsidiárně také správní řád (nejde-li o úkony vysoké školy směřující přímo k vydání rozhodnutí o právech a povinnostech studentů). Uvedené městský soud přílehavě vyložil v odst. 33. napadeného rozsudku. Jelikož závěry tam obsažené stěžovatelka nerozporuje, lze pro přehlednost na tuto část napadeného rozsudku toliko odkázat.

[16] Stěžovatelka na rozdíl od žaloby, v níž se ohledně doručení její žádosti ze dne 26. 10. 2015 dovolávala právní úpravy obsažené v občanském zákoníku týkající se doby dojití zásilky (kterou označovala za „fikci doručení“), v kasační stížnosti v otázce doručování odkazuje na § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu. Nejvyšší správní soud ovšem připomíná, že učinění podání (zde žádosti ze dne 26. 10. 2015) vůči správnímu orgánu zakotvuje § 37 odst. 5 správního řádu (*podání se činí u správního orgánu, který je věcně a místně příslušný. Podání je učiněno dnem, kdy tomuto orgánu došlo*), zatímco stěžovatelkou odkazovaný § 40 správního řádu upravuje pravidla pro počítání lhůt.

[17] Problematikou učinění podání vůči správnímu orgánu se Nejvyšší správní soud zabýval například právě ve shora již citovaném rozsudku ze dne 14. 11. 2019, č. j. 6 As 126/2019-21, ze kterého správně vyšel i městský soud. Nejvyšší správní soud dovodil, že § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu upravuje různá pravidla pro počítání lhůt, přičemž *„modifikuje pravidlo obsažené v § 37 odst. 5 správního řádu pouze v tom směru, že i když podání v takovém případě dojde správnímu orgánu zákonitě až po uplynutí příslušné lhůty, ta se přesto považuje za zachovanou, neboť doba poštovní přepravy se do ní nezapočítává bez ohledu na to, jak bude dlouhá. Jinými slovy, den předání zásilky držiteli poštovní licence se považuje za rozhodující z hlediska počítání lhůt, nikoliv ovšem pro určení toho, zda podání bylo učiněno a zda vyvolá potřebné právní následky.“* (důraz opět přidán soudem)

[18] Jinými slovy, pouze na základě podání určité poštovní zásilky u držitele poštovní licence, jak tomu bylo i v souzeném případě, nelze tuto zásilku považovat za doručenou (došlou) správnímu orgánu tak, aby vyvolávala podatelem požadované právní následky.

pokračování

Nejinak se vyjádřil i městský soud v odst. 34. až 36. napadeného rozsudku. Jelikož s jeho závěry tam obsaženými se Nejvyšší správní soud zcela ztotožňuje, nepovažuje za potřebné je na tomto místě opětovně opakovat; proto na ně pro přehlednost odkazuje.

[19] Jak již shora uvedeno, v souzené věci stěžovatelka předložila v řízení o žalobě městskému soudu jako důkazy o podání žádosti ze dne 26. 10. 2015 samotný text této žádosti, který podle svého tvrzení měla spolu s J. T. VŠTE zaslat poštou, poskytla i kopii podacího lístku o podání blíže neurčené zásilky J. T. dne 27. 10. 2015 k přepravě VŠTE poštou a navrhla také výslech svědkyně J. T. Měla za to, že jejich prostřednictvím se jí podařilo prokázat, že žádost ze dne 26. 10. 2015 byla VŠTE zaslána. Nejvyšší správní soud však ve shodě s městským soudem dospěl k závěru, že žádný z těchto důkazů nebyl způsobilý prokázat nejen to, zda vůbec obsahem zásilky podané J. T. (nikoliv stěžovatelkou) dne 27. 10. 2015 na poště k přepravě pro VŠTE byla právě žádost ze dne 26. 10. 2015 o ukončení studia, ale ani to, že tato blíže neurčená zásilka byla VŠTE skutečně doručena. Jinými slovy, ani důkaz o odeslání určité zásilky adresátovi prostřednictvím držitele poštovní licence není současně bez dalšího důkazem o tom, že tato zásilka byla adresátovi také doručena, že se dostala do sféry jeho dispozice a že se tudíž měl možnost seznámit s jejím obsahem.

[20] Městský soud tedy dospěl ke správnému závěru o tom, že v řízení nebylo prokázáno, že stěžovatelčina žádost ze dne 26. 10. 2015 o ukončení jejího studia na vysoké škole byla VŠTE doručena ve smyslu § 56 odst. 2 zákona o vysokých školách. Správná je proto i navazující úvaha o tom, že správní orgány nepochybily, když v souladu s informacemi uvedenými v matrice studentů vyměřily stěžovateli poplatek za delší studium na VŠTE v souladu s § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl naplněn.

[21] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje také kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Neuvádí však, v čem konkrétně naplnění tohoto kasačního důvodu spatřuje. Pouze obecně v kasační stížnosti uvádí, že městský soud měl zrušit nezákonné rozhodnutí žalovaného pro důvodně vytýkané vady. Ze žaloby přitom vyplývá, že jediné vady rozhodnutí správních orgánů, které v ní stěžovatelka namítala, spočívaly v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, neboť v nich nebylo dostatečně zdůvodněno vyměření poplatku za delší studium.

[22] S ohledem na právě uvedené proto Nejvyšší správní soud k tomuto kasačnímu důvodu uvádí, a to v obecnosti odpovídající míře obecnosti stížnostní argumentace, že vady podřaditelné pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nedovodil.

[23] Pouze pro úplnost pak Nejvyšší správní soud dodává s ohledem na stěžovatelkou v žalobě namítanou nepřezkoumatelnost rozhodnutí správních orgánů obou stupňů pro nedostatek důvodů, že ani tento nedostatek ve shodě s městským soudem nedovodil (a zabýval se jím proto, že pokud by skutečně napadené rozhodnutí trpělo vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů a městský soud by je přesto přezkoumal, zatížil

by stejnou vadou též napadený rozsudek; k tomu je Nejvyšší správní soud povinen přihlížet z úřední povinnosti – viz § 109 odst. 4 s. ř. s.).

[24] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že o nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nedostatek důvodů jde zejména tehdy, pokud z jeho odůvodnění není patrné, proč správní orgán rozhodl způsobem uvedeným ve výroku rozhodnutí (tyto důvody přitom musí vycházet z provedeného dokazování a musí být jasné a přesvědčivé) nebo jak se vypořádal s připomínkami a námitkami účastníků řízení (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-118, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109).

[25] Přestože již městský soud v napadeném rozsudku připustil, že rozhodnutí správních orgánů obou stupňů měla poměrně strohé odůvodnění, bylo z nich seznatelné, na základě jakých skutečností VŠTE stěžovatelce poplatek za delší studium vyměřila, za jaké období a v jaké výši. Městský soud také přiléhavě v napadeném rozsudku zdůraznil, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je vyhrazena jen pro takové vady, kdy správní rozhodnutí vůbec nelze věcně přezkoumat. A o takový případ zde nešlo. Rozhodnutí rektora ani správního orgánu prvního stupně nejsou nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů. Nejvyšší správní soud neshledal naplněným ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

VI.

[26] Kasační stížnost není pro výše uvedené důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[27] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, a právo na náhradu nákladů řízení tudíž nemá. Žalované jako v řízení úspěšnému účastníkovi žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Na uvedeném nic nemění ani skutečnost, že žalovaná byla zastoupena advokátem, neboť s ohledem na skutečnost, že se v souzeném případě nejednalo o nikterak skutkově a právně složitou věc, mohla žalovaná své rozhodnutí hájit v řízení kasační stížnosti (stejně jako v řízení o žalobě) prostřednictvím vlastního odborného aparátu. Uplatněné náklady právního zastoupení Nejvyšší správní soud nepovažoval z uvedeného důvodu za důvodně a účelně vynaložené.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. února 2024

Mgr. Petra Weissová

pokračování

předsedkyně senátu